

Betænkning

over

I. forslag til lov om ændringer i postloven og II. forslag til lov om ændringer i statsbaneloven.

(Afgivet af udvalget den 24. marts 1965).

Udvalget har holdt 8 møder og har herunder haft samråd med ministeren for offentlige arbejder, hvori tillige generaldirektørerne for post- og telegrafvæsenet samt statsbanerne har deltaget.

Udvalget har modtaget deputationer og skriftlige henvendelser fra følgende virksomheder og organisationer:

Dansk Bogtrykkeri- og Presseforening,
Dansk Fagpresseforening,
Dansk Presse,
Dansk Provins Bogtrykkerforening,
Danske Bladudgiveres Samarbejdsudvalg,
Danske Dagblades Fællesrepræsentation,
EL-nyt,
ERHVERVS-bladet,
„Fanø Ugeblad“,
KARENS KØKKEN,
KONTOR-NYT og
VI MED HUS OG HAVE.

Ad I. Forslag til lov om ændringer i postloven.

Ministeren har over for udvalget oplyst, at han frafalder den i bemærkningerne til lovforslaget foreslåede administrative forhøjelse af taksten for udbringning af distriktsblade m. v. (adresseløse forsendelser).

Et flertal (socialdemokratiets og det radikale venstres medlemmer af udvalget) har stillet nedenstående ændringsforslag nr. 1-3 om ændring af de foreslåede takstændringer og om bortfald af de foreslåede takstforhøjelser for aviser.

Ifølge en af ministeren foretagen beregning vil de således foreslåede takster medføre følgende merindtægter i forhold til den nugældende ordning:

	Mill. kr.
Breve	ca. 61,7
Brevkort	- 3,6
Tryksager og vareprøver	- 12,3
Pakker	- 11,7
Anbefalingsgebyr	- 1,6
Postanvisninger	- 0,3
Postopkrævninger og postindkasseringer	- 1,1
I alt	ca. 92,3

Hertil kommer et beløb på ca. 11,7 mill. kr., der hidrører fra de takster og gebyrer, der kan forhøjes administrativt.

Ifølge en af ministeren afgivet udtalelse påregnes merindtægten ved forhøjelser på dette område herefter fordelt således:

	Mill. kr.
Forretningspapirer	ca. 0,2
Ekspresforsendelser	- 0,3
Brevpakker	- 0,4
Udbetalingskort	- 0,9
Søndagsbreve	- 0,5
Omekspedition af pakker	- 0,1
Konvolutter til postgirokontoret	- 0,1
Breve, brevkort, tryksager og andre brevfor- sendelser samt postopkrævninger og postanvisninger m. v. til <i>de nordiske lande</i>	- 1,6
Breve, brevkort, tryksager og andre brevfor- sendelser, postopkrævninger og postanvisninger, ekspresforsendelser til <i>øvrige udland</i> samt gebyr for toldklarering	- 6,3

Pakker til udlandet. Ved anvendelse af kurs 2,25 i stedet for 2,00 ved omsætning af portoandele fra guldfrancs til danske kroner (den nøjagtige kurs er 2,25651)..... - 1,3

I alt... ca. 11,7

Herefter indstiller *flertallet* lovforslaget til *vedtagelse* med de af *flertallet* foreslåede ændringer.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) kan tiltræde det af *flertallet* stillede forslag om bortfald af den foreslåede takstforhøjelse for aviser.

For så vidt angår det af *flertallet* stillede ændringsforslag om portoforhøjelser, kan *mindretallet* ikke medvirke til dettes gennemførelse og vil nærmere redegøre for sin stilling ved sagens anden behandling.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) kan ikke give tilslutning til de af *flertallet* stillede ændringsforslag til § 15, I. a., angående forhøjelser af frankerede brevforsendelser på i alt ca. 92,3 mill. kr. *Mindretallet* ville have foretrukket det af ministeren for offentlige arbejder oprindeligt stillede forslag, bortset fra avisportoforhøjelsen, som dog kunne ønskes halveret. Da der imidlertid er opnået enighed mellem socialdemokratiets, det radikale venstres, venstres og det konservative folkepartis medlemmer i udvalget om avisportoens bortfald, vil *mindretallet* dog undlade at stille ændringsforslag herom.

Angående de administrativt foreslåede forhøjelser bemærker *mindretallet*, at ministeren i stedet for at frafalde den påtænkte forhøjelse af de adresseløse forsendelser burde have forhøjet taksten, således at dette område kunne have givet en merindtægt på ca. 5 mill. kr. Dette arbejdsområde er for postvæsenet noget af det mest tabgivende, og det ville have været ønskeligt, om udgifter og indtægter var kommet i bedre overensstemmelse.

I øvrigt ønsker *mindretallet* at udtale, at man finder det forkasteligt, at der, efter hvad der foreligger oplyst, skal foretages yderligere besparelser på postvæsenets an-

lægsprogram på ca. 12 mill. kr., hvilket f. eks. yderligere vil forhale tidspunktet for en rationalisering af posttjenestegrenen. Med beklagelse konstateres, at de store takstforhøjelser ikke skal tjene til en modernisering af postvæsenet, hvilket hurtigt ville have givet en forbedret driftsøkonomi, men skal indgå i statskassen til dækning af en række andre, posttjenestegrenen uvedkommende udgifter.

Ad II. forslag til lov om ændringer i statsbaneloven.

Under samrådet har der over for ministeren været rejst spørgsmål om mulighederne for at gennemføre en gennemgribende rationalisering af statsbanernes virksomhed. Ministeren har i denne anledning oplyst at være indforstået med at søge en sådan gennemgribende rationalisering gennemført for samtlige styrelser under ministeriet for offentlige arbejder. Ministeren har dog samtidig henledt opmærksomheden på, at der hertil kræves en betydelig større kapital, end det er muligt at få stillet til rådighed i øjeblikket, ligesom den herskende tekniskmangel heller ikke fremmer mulighederne for at få gennemført større rationaliseringsbestrebelse.

Udvalget indstiller herefter lovforslaget til *vedtagelse* med nedenstående af ministeren foreslåede ændringer, som alle er begrundet i lovtekniske og redaktionelle hensyn.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) har under samrådet med ministeren og generaldirektøren for statsbanerne opfordret sidstnævnte til at udarbejde en samlet rationaliserings- og investeringsplan for statsbanernes virksomhed. Efter drøftelserne med ministeren og generaldirektøren har *mindretallet* fået den opfattelse, at det ikke alene vil være muligt at udarbejde en sådan plan, men yderligere at der herigennem vil kunne tilvejebringes regnskabsmæssig balance på DSBs regnskab, såfremt driften tilrettelægges efter forretningsmæssige principper. *Mindretallet* skal herefter opfordre ministeren til en snarlig udarbejdelse af en sådan plan, således at den kan forelægges folke-

tinget til overvejelse. Det er mindretallets ønske, at rationaliserings- og investeringsplanen bl. a. skal omfatte en opstilling af statsbanernes regnskab og budget, hvoraf fremgår, hvilke indtægter og udgifter der kan tillægges de enkelte banestrækninger. Endvidere ønskes medtaget en opstilling over, for hvilke banestrækninger en bedre og økonomisk mere hensigtsmæssig trafikbetjening kan opnås ved overgang til anden driftsform end fortsat banedrift.

Mindretallet opfordrer ministeren til — indtil en samlet rationaliserings- og investeringsplan måtte foreligge — at udvise den største tilbageholdenhed med hensyn til nyansættelser af tjenestemænd ved banerne.

Mindretallet finder det endelig efter de under samrådet førte drøftelser formålstjenligt at overveje en frigørelse af DSB fra staten, således at et koncessioneret selskab overtager statsbanernes nuværende drift, og anmoder om en sagkyndig undersøgelse af, hvordan en sådan overgang kan gennemføres.

Et andet mindretal (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) stiller yderligere nedestående ændringsforslag nr. 5, som tilsigter at lade den foreslåede forhøjelse af priserne for et 1 månedes abonnementskort til rejse mellem samtlige stationer udgå af lovforslaget. Endvidere er det mindretallets opfattelse, at den bebudede 10 pct.s forhøjelse af priserne for månedskort og ugekort mellem bestemte stationer ikke bør gennemføres. Udgifterne til transport og især månedskort til rejse mellem samtlige stationer er for tiden så høje, at en yderligere forhøjelse forekommer urimelig, når man tager i betragtning, at der her er tale om befordringsudgifter af en sådan størrelsesorden, at udgifterne kan fratrækkes på selvangivelsen, hvorved virkningerne af en sådan forhøjelse formindskes ganske betydeligt.

For uge- og månedskort mellem bestemte stationer findes det heller ikke rimeligt at forhøje priserne. Her er tale om hjem/arbejdsstedstrafik, som især betyder noget for de tusinder af lønmodtagere. Yderligere forhøjelser vil blot jage endnu flere kunder bort fra DSB og over til den individuelle trafik med det resultat, at staten skal

foretage yderligere investeringer i veje, parkeringsanlæg o. s. v.

Derudover finder mindretallet det tvungende nødvendigt, at den påbegyndte rationalisering inden for statsbanerne ikke alene fortsætter, men også forstærkes. Yderligere udsultning af statsinvesteringerne, og især på disse felter, er skadelig og forhaler det tidspunkt, hvor virkelige besparelser på statsbanedriften kan finde sted. Det ville i høj grad være ønskeligt, om der kunne udarbejdes en rationaliserings- og investeringsplan for statsbanerne, så offentligheden og folketinget kunne få et klart billede af, hvad der er behov for til opnåelse af det ideelle trafikapparat, som DSB må og skal være. Mindretallet henstiller, at regeringen tager dette spørgsmål op til hurtig og villig behandling.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om ændringer i postloven.

Af et flertal (Kaj Rasmussen, Poul Dalsager, Andreas Hansen, Aage Hauskov, Horn, Bjørn Krogh, Helge Nielsen, Eigil Schytt og Kirkegaard), tiltrådt af *ministeren for offentlige arbejder*:

Til § 1.

1) Den under nr. 5 foreslåede affattelse af § 15, I. a., ændres til følgende:

„I. a. For frankerede brevforsendelser:

1. Breve:	Øre
Af vægt 50 g og derunder	50
- - - over 50 g og indtil 250 g	80
- - - 250 g - - 1 kg	150
2. Enkelte brevkort	40
3. Brevkort med betalt svar	80
4. Tryksager:	
Af vægt 50 g og derunder	25
- - - over 50 g og indtil 250 g	40
- - - 250 g - - 1 kg	110

For tryksager af vægt 7 kg og derunder, der udelukkende indeholder reliefskrift eller punktskrift til brug for blinde, fastsættes taksten af ministeren for offentlige arbejder.

5. Vareprøver: Øre
 Af vægt 50 g og derunder 25
 - - over 50 g og indtil 250 g . 40
 - - - 250 g - 500 g . 110
6. Blandede forsendelser:
 Som for tryksager.“

Af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Arne Larsen), tiltrådt af *ministeren for offentlige arbejder*:

2) De under nr. 13 og 14 foreslåede bestemmelser udgår.

Til § 2.

3) Sidste punktum udgår.

Ændringsforslag
 til

II. forslag til lov om ændringer i statsbaneloven.

Af *ministeren for offentlige arbejder*, tiltrådt af udvalget:

Til § 1.

1) Indledningen til paragraffen affattes således:

„I statsbanelov nr. 210 af 11. juni 1959 foretages følgende ændringer:“

2) Indledningen til § 1, nr. 1, affattes således:

„I § 24, stk. 6, tilføjes efter punkt d:
 „e.““

3) Indledningen til § 1, nr. 4, affattes således:

„I § 40, stk. 3, tilføjes efter punkt g:
 „h.““

4) I den ved § 1, nr. 5, foreslåede affattelse af § 45, stk. 1 og 2, ændres i stykke 1 ordet „påviser“ til: „beviser“ og i stykke 2 ordet „Påvises“ til: „Bevises“.

Af et *mindretal* (Arne Larsen):

5) Den under nr. 8 foreslåede bestemmelse om en ændret affattelse af § 53, stk. 8, udgår.

Af *ministeren for offentlige arbejder*, tiltrådt af udvalget:

Til § 2.

6) „1. april 1965“ ændres til: „15. april 1965“.

Kaj Rasmussen.

Poul Dalsager.

Andreas Hansen.

Aage Haukov.

Horn.

Bjørn Krogh.

Helge Nielsen,
 formand.

Eigil Schytt.

Holmberg.

Alfred Bøgh.

Henry Christensen.

Poul Hartling.

Ninn-Hansen.

Fanger.

Stetter,
 næstformand.

Kirkegaard.

Arne Larsen.